

HADUDFÖLD

1923. év október 13.

SZOMBAT

Debreczen, V. évf. (232.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 4000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Három oláh minisztert akartak megölni a bukaresti összeesküvők

Oláh félhivatalos jelentés a fascisták merényletterveiről

Bukarest, október 12. A tervezett fascista merénylet ügyében megindított hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a nagyszabású összeesküvés keretében

három minisztert, továbbá a pénzügyi élet két tekintélyes tagját és három újságírórt akartak eltenni láb alól.

Az egyes gyilkosságok végrehajtására a szerepek szét voltak osztva. Az *Adaverul* című lap főszerkesztője ellen szintén merényletet tervez-

tek. A félhivatalos *Vitorul* állítása szerint a letartóztatottaknak a vizsgálat előtt elmondott vallomásai-
ból kitűnik, hogy az összeesküvőket főleg *Cuza Codreanu* stb. beszédei és hírlapi cikkei indították az összeesküvésre. Az összeesküvéshez szükséges anyagi eszközöket olyan emberekől gyűjtötték össze, akik

nem tudták, hogy a pénz milyen célt fog szolgálni.

A lap hozzáfűzi, hogy minden rendezavarót üldözni fognak és az illetőket súlyosan meg is büntetik.

Magyarország politikai ellenőrzéséről tárgyal a kormány

Eladják a kölcsönért a megszállott területi magyarság védelmét is - Eckhardt Tibor tetemre hívja Bethlen Istvánt

Budapest, október 12. A keresztyén ellenzéki blokk csütörtökön este tartotta rendes heti pártvacsoráját, amelyen megjelentek Eckhardt Tibor, Friedrich István és Kiss Menyhért nemzetgyűlési képviselők és még számos a fájvédők vezérei közül. Az első felszólaló Kiss Menyhért volt, aki kijelentette, hogy az egész nemzet érdeke és a területi integritás érdeke, hogy a magyar nép földhöz jusson mielőbb a földbirtoknovella segítségével.

Majd a főváros keresztyénné tételéről szólott.

Utána Eckhardt Tibor beszélt: Gróf Bethlen István első külföldi útja alkalmával kifejezetten leszögezte magát azon álláspont mellett, hogy *semmiféle külföldi ellenőrzésbe bele nem megy*, addig ma már azon az elvi alapon tárgyal, hogy Ausztriához hasonló pénzügyi és gazdasági ellenőrzést hajlandó elfogadni, sőt

a politikai ellenőrzésről is konkrét tárgyalások folynak.

A Budapestre jövő népszövetségi bizottság éppen ezekről a kérdésekről fog tárgyalni.

A mi felfogásunk ezzel szemben az, hogy olyan állam, mely nyomorult hatszázmillió aranykoronáért — állami függetlenségét áruba bocsátja, nem érdemli meg, hogy mint szabad állam továbbra is fennmaradjon.

A pénzen kívül van a magyar kérdésnek sokkal fájóbb és fontosabb része, a

határokon túl élő magyarságnak problémája.

Kérdés, hogy a magyar kormány lesz e abban a helyzetben, hogy a határokon túl élő magyar véreinkért kellő eréllyel sikraszálljon ugyan-

azokkal az ántánthatalmakkal szemben, amelyeknek *jöndulatától függ majd ennek a kormánynak a fenntartása*. A trianoni békeszerződés alapján állítom azt, hogy a békeszerződés alkotó részét képező Millerand-féle kísérelésnek a Magyarországgal szomszédos, zárt egy-ségben élő

magyar nyelvterületek visszacsatolására vonatkozó ünnepélyes ígérete mai napig végrehajtva nincs.

A normális szomszédi viszony, a kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi összeköttetések felvételének szomszédainkkal szemben

előfeltétele az, hogy szomszédaink területi kérdésekben is honorálják azokat a követeléseket, amelyeket a trianoni békeszerződés alapján állva, támaszthatunk velük szemben.

Ma azt a szomorú perspektívát látom, hogy a kormány hajlandó arra, hogy e minden magyar ember számára szent és sérthetetlen elvekről, jogokról és kötelezettségekről lemondjon.

— A magyar kérdésnek ez a két fontos problémája: a nemzeti kisebbségek jogainak védelme és a Magyarországgal szomszédos nyelvterületek visszacsatolásának problémája mindyájunk felfogása szerint olyan kérdés, amelyeket *szomszédainkkal való tárgyalások anyagából egy percig sem lehet kikapcsolni.*

— A magyar kormány álláspontjának az utóbbi időben tapasztalható megváltozása rendkívül sajnálatos, mert volt idő, amikor

az antant részéről ezekkel a kö-

vetelésekkel szemben megértés mutatkozott.

1920 májusában a francia kormány félhivatalos vezércikkben szögezte le, hogy a magyar nyelvterületeket Magyarországhoz vissza kell csatolni. Akkoriban ezzel szemben az akkori francia kormány mindössze a vasutak ellenőrzését kívánta, de a magyar közvélemény ezt is a leg-határozottabban visszautasította.

— Olyan eltévelyedést és olyan

megalkuvást látok ebben a momentumban felmerülni, hogy azt a rövid kérdést intézem a miniszterelnök urhoz, aki vasárnap Szolnokon abban a helyzetben lesz, hogy felvilágosítást adjon: *Miniszterelnök ur! Azon elvi alapon, amelyen Ön ma tárgyal a kisantanttal,*

mi lesz a magyar kérdéssel?

Több felszólalás után a vacsora az éjféle órákban ért véget.

Németország áttér a valorizációs pénzügyi politikára

Ha szombat estig nem szavazzák meg a felhatalmazási törvényt, felosztatják a birodalmi gyűlést Mussolini teljhatalmát meghosszabbítja az olasz kamara

A németországi pártok elvileg elhatározták, hogy megadják a különleges felhatalmazást *Stresemann* kormányának. E tekintetben a szocialista pártok voltak kifogásai, amelyekről azonban az volt a vélemény, hogy elsimíthatók, úgy, hogy a birodalmi gyűlés meg fogja szavazni a felhatalmazást. Ezzel kapcsolatban a kancellár ma fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette nekik, hogy amennyiben a birodalmi gyűlés szombat estig nem szavazná meg a felhatalmazási törvényt, akkor

nem marad más hátra, minthogy a birodalmi gyűlést feloszlássák.

Amennyiben azonban megszavazzák a javaslatot, akkor azonnal a parlament elé terjesztik a munkatörvényt, a 8 órai munkaidő vitás kérdésével együtt. *Stresemann* kijelentése presszió akar lenni a szocialistákkal szemben és mindenesetre megállapítható, hogy a

nemzeti érzelmű körökben a kancellár kijelentése igen jó benyomást tett.

Egyébként híre jár, hogy a német kormány a közeljövőben szeptember 1-ig visszamenőleg

aranyparitásban állapítja meg az adót

és az illetéket. Ezzel áttérnek a valorizációs gazdasági rendszer fokozatos kiépítésére. Az amerikai dollárkölcson kívül a német nehéziparosok is foglalkoznak külföldi kölcsön felvételével. *Stinnes* Hugó csoportjának megbízottai már is megérkeztek Londonba, hogy ott egy

5 millió font sterlinges kölcsönről tárgyalásokba bocsátkozzanak.

A *Matin* mainzi jelentése szerint itt az a hír terjedt el, hogy a bajor nacionalisták a legközelebbi napokban nagyszabású mozgalmat indítanak Szászország és Thüringia ellen.

Hittler állítólag 30.000 jól fel-fegyverzett és tőkéletesen megszervezett emberrel rendelkezik.

A kommunista vezérek ennek elle-

nére is határozottan biznak abban, hogy a támadással megbirkóznak.

Az olasz fascista kormány újabb fajvédelmi intézkedéséről kaptunk hírt, amennyiben a Dél-tirolban mutatkozó nagy munkanélküliség megszüntetéséről rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében Dél-tirol Olaszországhoz tartozó részében a munkáltató üzemek csak

5 százalék idegent foglalkoztathatnak.

Az olasz lapok jelentései szerint a november végén összeülő kamarában Mussolini nagy beszédet fog mondani az olasz külpolitikáról s javaslatot terjeszt a kamara elé, hogy a kormány az ő ez év végén letelű

rendkívüli felhatalmazásait félővre vagy egész évre hosszabbítsa meg.

A katasztrófális pénzügyi helyzet megoldására a lengyel kormány is

erélyes rendszabályokhoz nyúlt,

amennyiben a beérkezett hírek szerint az adókat és egyéb lerovandó állami illetékeket aranyparitás alapján valorizálják.

A görög kormány befejezte a jáninai gyilkosság felderítésére irányuló vizsgálatot. A kihallgatott emberek egyhanguan azt vallották, hogy

az albánok voltak az olasz misszió gyilkosai.

A gyanubafogott három embert albán hatóságok tartják fogva. A görög kormány most azt a kérdést intézte a nagykövetek konferenciájához, hogy intézkedjék a gyilkosok kiadatása iránt.

Szófiai jelentések szerint a király elnökletével tegnap titkos minisztertanács volt, amelyen megvitatták azokat az intézkedéseket, amelyeket a parasztpárt és kommunistapárt ellen tenni fognak,

ha ismét felkelést kísérelnének meg.

Elhatározták az ostromállapot kihirdetését a nagyobb városokban és községekben.

A debreceni dalárdák fuziója

A debreceni dalárdák és zenekarok vezetői már régebben is foglalkoztak azzal a tervvel, hogy a zenekarokat és dalárdákat az eredményesebb munka érdekében egyesíteni fogják. Ez a terv már a megvalósulás felé közelg, amennyiben a dalárdák vezetői pénteken délelőtt ülésre jöttek össze a városházán, ahol elhatározták, hogy

megalakítják a debreceni dalárdák szövetségét.

Kimondták azonban, hogy a fuzió nem jelenti az egyes dalegyletek belső szervezetének megváltoztatását.

Igy a dalárdák és zenekarok továbbra is megtartják eredeti elnevezésüket, mert hiszen a fuzió nem szolgál semmiféle más célt, mint a város ének- és zenekultúrájának fejlesztését.

A gyűlésen a dalegyletek vezetői elhatározták, hogy a jövőben együttesen több dalestélyt, hangversenyt fognak rendezni s azonkívül igen gazdag programot állítanak össze, amelyben további működésüknek több apró részletét is megállapítják.

Természetes, hogy **a dalárdák fuziója még nem befejezett dolog,**

amennyiben a pénteki ülésen csak a dalárdák vezetői határoztak, a döntő szót azonban a dalegyletek választmányai fogják kimondani.

Kettős házasság gyanúja alatt

Vizsgálat egy hentes mester ellen

A beregböszörményi csendőrség a múlt nap vizsgálatot indított Veres Lajos hentes és mészárosmester ellen, akit

kettős házasság bűntettének gyanújával illettek.

Verest a csendőrök behozták Debrecenbe az ügyészség fogházába. Veres kihallgatása során eladta, hogy ő először 1920-ban oláh megszállás alatt Nagyváradon kötött házasságot Janicsek Máriával. Apósa azt akarta, hogy a gör. keleti egyház szertartása szerint is kössenek házasságot, ő ebbe azonban nem ment bele.

Időközben felesége megcsalta, mással állt össze, mire ő megindította ellene a válópert.

Hosszabb idő múlva — mivel ő időközben mint vándor mészáros Bukarestben, Krajnában működött — visszatért Nagyváradra s ott Árgyeldán Jusztin ügyvédől arról értesült, hogy

feleségétől elválasztották.

Ezután Beregböszörményben telepedett le, ahol 1922. júliusában házasságot kötött Finta Emmával. Apósának, Finta Gáspárnak, ugyszintén feleségének jelezte első házasságának történetét,

nem akarva őket félrevezetni.

Ennek ellenére most apósa, Finta Gáspár feljelentette kettős házasság bűntette miatt.

Verest Tóth János bíró hallgatta ki, aki kihallgatás után Verest szabadlábra helyezte.

A vizsgálat tovább folyik ebben az ügyben.

Társulatoknak nem kell községi pótdadót fizetni

Megjelent a társulati adótvény végrehajtási utasítása

A társulati adóról szóló törvény végrehajtási utasítása megjelent. A hivatalos lap mai száma közli a rendeletet.

A társulati adóról szóló törvény tudvalevőleg már ez év január 1-én életbelépett. Most kezdik meg a közkereseti betéti részvénytársaság szövetkezetek és alkalmi egyesülések név alatt szereplő szindikátusok adófizetését meghatározni. Természetesen igen sok milliárd bevételt jelent ez az állampénztár számára. Ez év

december 1-ig kell benyújtani a vállalatoknak adóvallomásaikat.

1922. évre háromféle adót fognak fizetni a társulatok. Mégpedig adópótlékot, hadinyereságadót és társulatiadót. A törvény és a végrehajtási utasítás jogot ad a hatóságnak, hogy a vállalati igazgatóság és tisztviselők túlmagas fizetéseit kifogásolja.

A törvény ellőri a társulatiadók mellett a társulatokra nézve a törvényhatósági és községi pótdadókat is.

Hazug hírek egy zsidó gazdász megveretéséről

A szabadkőmives páholysajtó rosszakaratulag rágalmozta meg a gazdászokat

Az egyik helybeli zsidó liberáliszabadkőmives sajtóorganum, amely gyakori félreértéseiről közismert — pénteki számában két hasábon keresztül vakmerőbbnél vakmerőbb valótlanságokat tartalmazó, szenzációt hajhászó cikket közöl, amelyben

megvádolja a debreceni gazdasági akadémia hallgatóit,

hogy egy zsidó hallgatót bántalmaztak, ütlegeltek, sőt állítólag revolverlövést is hallott volna a megijesztett zsidó gyerek.

A Hajdúföld munkatársai az összes illetékes helyen, **rendőrségen, csendőrségen, gazdasági akadémián** érdeklődött a rejtélyes verekedés ügyében, de sehol semmit sem tudnak, sehova semminemű jelentés nem érkezett.

Vargha Kálmán udvari tanácsos,

A tót néppárt a cseh kormány lemondását követeli

A Felvidéken megbukott a centralista csehpolitika

Kassáról jelentik: A tót néppárti képviselők és szenátorok kiáltványt tettek közé a Szlovák-ban, amelynek a cenzura által nem törölt mondatai így hangzanak:

— A tót néppárt képviselőinek és szenátorainak klubja hálát ad Istennek, hogy az utolsó választások idején a tót népet a Szentlélek szellemével áthatotta és halála jeléül elhatározta, hogy október 15-én Pozsonyban

hálaadó misét tart,

amelyet Hlinka András fog celebrálni.

A klub szívbéli köszönetét fejezi ki azoknak a nőknek és férfiaknak, akik a választások alatt bizonyították, hogy rendületlenül **hűek a keresztnek, vérükhöz és a tót földhöz.**

A Klub

felhívja a kormányt, hogy mondjon le,

hogy a képviselőházi választások minél előbb kiirassanak, mert a községi és megyei választások világosan beigazolták, mennyire jogosultságát veszítette a Felvidéken a mostani kormány, a mai parlament, az egész centralista berendezés és irány.

az akadémia igazgatója, — akinek vezetése alatt az akadémián a legpéldásabb rend uralkodik — kijelentette, hogy

az akadémián a numerus clausus szigorúan betartják

s tudomása szerint — bár a legszelebbekkorú vizsgálatot megindította — **semminemű atrocitás nem történt.**

Gyöngyöshalászi Takách Géza gazdász, ifjusági elnök kijelentette a Hajdúföld munkatársának, hogy **az Egyetértésben megjelent cikk szemenszedett valótlanságokat tartalmaz,**

a lapot valaki alaposan becsapta.

A vizsgálatot maga az ifjuság is megindította a maga kebelében, de zsidóverésről senki sem tud semmit, sőt az állítólag bántalmazott név nélküli zsidónak is se hire, se hamva.

Nyomatékosan figyelmezteti az állam minden felelős tényezőjét, hogy **elérkezett a legfőbb ideje az irányváltoztatásnak**

a tót nemzet és a pittsburgi egyezmény elismerésével és főleg az állami adók mérséklésével.

A klub vezetőjéül és a párt védnökéül Szent Mihály arkangyalt választja és az ő védelme alatt kíván dolgozni és harcolni a tót nemzet jogaiért, a tót föld keresztényen valósaért.

A tót néppártnak ez a proklamációja nagy feltűnést keltett az egész Felvidéken, ahol általában most az a vélemény, hogy Hlinkák a választásokon aratott nagy győzelmük hatása alatt még az

eddiginél is erősebb küzdelemre határozta el magukat

s erejük tudatában még élesebben szembefordulnak a prágai cseh kormánnyal, amely ellen az egész Felvidéken óriási az elkeseredés. A néppártnak a most kibocsájtott kiáltványa bevezető akkordja annak a nagy harcnak, amely rövidesen újult erővel fog megindulni a Felvidéken.

Dohányosok egymás között

Halál a legszebb dohánylevélért

Véres esemény színhelye volt Ujfehértó ez év január 13-án. Ujfehértó határában dolgozott Hegedűs József dohánymunkás társával, Tusa Csernák Istvánnal. Munkaközben a két dohánymunkás összeveszett. Hegedűs József azt állította, hogy az

ő dohánylevele a legszebb,

amit Tusa Csernák kétségbevon. Hegedűs erre felkapott egy csákányt s Tusa Csernákra akart ütni, aki egy szekér mögé bujt. Hegedűs azonban tovább hadonászott a csákánnyal, mire Tusa Csernák

felkapott egy lögyfabotot s Hegedűst fejbevágta.

Az ütés Hegedűs koponyáját érte, aki az ütés következtében azonnal kiszenvedett. Tusa Csernákot a nyiregyházi kir. törvényszék erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette miatt

egy évi és nyolc hónapi börtönrre ítélte.

Fellebbezés folytán a kir. ítélőtábla elé került a bünper. A kir. ítélőtábla a kiszabott büntetést helybenhagyta.

ATROCITÁSOK

Félreértésben elsült kakaó-revolver. Tincsmeresztő és kaftánborzongató rémtörténetet olvashatott ma a pár száz nyájas olvasó a liberalizmus helyiérdekű papirosán, amelyben egy, azaz szerinte az egyetlen zsidó gazdász szörnyű mártírúma van elregélve Pallagtól a Kossuth utcáig. A borzalmas esetről azóta újabb és újabb részletek szivárogtak ki, amelyeket mind a sötétlelkű kurzussajtó izgatásának átkos hatása alatt követtek el az elvetemedett gazdászok. Igy mára kiderült, hogy az illető zsidóra nemcsak szinte riddőtek a Nagyerdőben, nemcsak a lábára lépett rá kellőleg meg sem torolható módon egy magáról megfeledezett magyar diák, de direkt az ő elpusztítására és kiirtására e feleltlen tányérsapkás elemek egy egész munició-raktárt robbantottak fel. Örök szerencse, hogy a derék zsidót megmentette a véletlen e galád kurzus merénylettől, de a haláltól így is csak egy hajszál és a Csendes-Oceán választotta el, miután a robbanás Tokióban történt a földrengés örve alatt. A nagyerdői merénylet szerencsétlen zsidó áldozatát a kurzus rémtett így is teljesen felismerhetetlenné tette, úgy hogy mindaddig sem nevé, sem kilétét nem lehetett megállapítani. Ed-dig így csupán egy félreismerhetetlen: a cikk tendenciája. Egyébként, mint lapzártakor értesülünk, az összes zsidó gazdászok hozzátartozói kétségbeesett egyetértésben fordultak a rendőrséghez annak kinyomozására, hogy a helyi liberális sajtótermék az egyetlen áldozaton kívül miért tüntette el fiaikat „revolver-szó” mellett az akadémiáról. E rejtélyes bűnesetben is a kurzus kifürkészhetetlen gatzettét sejtik a beavatottak.

Hirdessen a Hajdúföldben

Bőr kabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon
Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület.

HÍREK

1923 október 13. (Szombat)

Prot. Kálmán. Kath.: Kálmán.

Időjárás: Hazánkban az eső csaknem teljesen megszűnt. Az idő feltűnően enyhe. Maximum 23 fok volt Pécsen, a minimum alá süllyedt 10 fok alá.
Időjárás: Egyelőre enyhe és tuinyó módon száraz idő várható.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig. Csokonai-színház: Este fél 8 órakor Gróf Rinaldó.

Apolló: Nanouk. **Uránia:** Arany madár. **Vigszínház:** Medika. A Tiszaegyetem ünnepélyes megnyitása délelőtt 11 órakor, Kollégiumban.

Az Egyetériás dal és zeneegylet évi nyitó estélye 7 órakor a vagongyárban. **Gyógyszertárak** közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth. Nap. Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyás király.

Külföldi misszionárius Debrecenben. Anstein János bázeli misszionárius vasárnap Debrecenbe érkezik és délután öt órakor a Kossuth utcai templomban előadást tart. Megyeresi Béla ifjúsági főtitkár támogatásával.

Templomi vallásos ünnepély. Vasárnap délután öt órakor a Kossuth utcai templomban a lelkészkepzőintézet által rendezett vasárnapi iskolai tanfolyam vallásos ünnepélyt tart a következő műsorral: Közének. Bibliát olvas és imádkozik **Baja** Mihály lelkész. Közének. Előadást tart id. **Victor János**, a vasárnapi iskolai szövetség főtitkára. Orgona szóló **Hammerstüdt** János művésztől. Külmissziói előadást tart **Anstein** János bázeli külmissziói főtitkár. Sólóének **Nagy** András énekeszertől. Bibliát magyaráz dr. **Erdős** Károly lelkészkepzőintézeti igazgató. Közének.

A népjóléti hivatal sorsjátéka. A népjóléti hivatal felkéri mindazokat, akik az október 15-én tartandó sorsszűrésre sorsjegyet vettek át bizományba elárulás végett, hogy az átvett sorsjegyeket legkésőbb 13-án, szombaton délután 6 óráig számolják el, mert ellenkező esetben az átvett sorsjegyeket mind eldóttaknak fogják tekinteni. Az elszámolás a hivatal Miklós-utca 23. szám alatti helyiségében történik meg. A sorsszűrés 15-én, hétfőn délelőtt 10 órakor fog politikai biztos jelenlétében nyilvánosan lefolyni. A sorsszűrésen tehát a sorsjegyek birtokosai részt vehetnek.

Korlátozások az áramszolgáltatásban. A világiási vállalat értesíti a fogyasztó közönséget, hogy október 13-án a Mester-utcai vonalon végzendő hálózat javítás miatt reggel 5—7, délután 4—5 óra között, a Hatvan-utca végén pedig reggel 6 től délután 6 ig nem lesz villamos áramszolgáltatás.

A legújabb helyegilleték táblázat kapható a Hajdúföld kiadóhivatalában, az összes könyvkereskedésben és dohánytözsdeknél. Ára 300 korona.

Megszökött rab. Kosztin Istvánt, aki büntetését a debreceni kir. ügyészség fogházában töltötte, a múlt nap munkára vitték ki a kondoros kuthoz. Kosztin egy őrizetlen pillanatban megszökött. Elrendelték országos körözését.

Társadalmi és egyesületi élet. A Magyar Evangélikus Kezesség Diákszövetség ma, szombat délután 3 órakor a Kollégium énektermében ifj. **Victor János** budapesti református lelkész vezetésével összejövetelt tart, amelyre az egyesület tagjait, barátait és az érdeklődőket szeretettel meghívja.

Szőnyeg, batik, művirág és lámpaernyő kiállítás a városházán. A Kiss testvérek által a Svetits-intézetben megindított szőnyeg, batik, művirág és lámpaernyő tanfolyam vezetői október 14., 15. és 16. napjain a városháza közgyűlési termében a növendékek által készített munkákból kiállítást rendeznek. A rövid pár heti időtartamu tanfolyam a legszebb eredménnyel végződött be. A tanító iparművészek igen szép eredményt értek el a nagyjelentőségű szövöketer találmányukkal növendékeiket több százezer korona kiadástól kímélték meg. A következő tanfolyamra, mely 18-án fog kezdődni, már a kiállításon be lehet iratkozni. Tiszviselőknél, özvegyeknél, árváknál és diákoknál — mint az előző tanfolyamokon — tandíj-kedvezményeket adnak.

Napsugár vagyonmentő kiállítása ma és holnap egész nap Piac-utca 10. alatt. Árverés ugyanott hétfőn—kedden (15—16 ikán) délután háromkor.

Hétfőtől fűtik a vasúti személykocsikat. A vonatok fűtéséről intézkedő rendelet szerint a fűtést már 15-én megkezdte a MÁV. Ez az intézkedés teljesen megfelel a béke-szokásoknak, amikor is a feltételes fűtési időszak október 15-én kezdődött s november közepéig tartott, amikor aztán a vasúti személykocsik fűtése rendszeressé vált az időjárásra tekintet nélkül. Most a rendelet ugyan külön feltételes fűtési időszakról nem szól, de az üzemeltetők a saját hatáskörükben olyan közvetlen utasításokat adnak ki, hogy az általános takarékosság elve alapján a fűtés az időjárásnak megfelelően történjék. Ha hétfőtől melegebbek lesznek a napok, akkor tehát inkább csak éjszakánként fogják fűteni a vonatokat egyelőre.

Egy siketnéma asszonyt találtak. A hajdudorogi esendőrörök egy 35 év körüli, vereshajú, siketnéma, szökött nőt fogott el a múlt nap. A nő parasztes ruhát, fűzött cipőt viselt. Az államrendőrség debreceni kapitánysága felhív mindenkit, aki a siketnéma nő kiletéről bármit tud, hogy jelentse azt a rendőrségen.

Vasárnap nyitják meg a pécsi egyetemet. Pécsről jelentik: A Pószonyból Pécsre menekült Erzsébet tudomány egyetem megnyitása vasárnap, október 14-én fog lefolyni ünnepélyes keretek között. A megnyitási ünnepségre leutazik Pécsre gróf **Kleberberg** Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

Butorozott szobát keres lehetőséggel azonnalra nőtlen, fiatal úriember. Telefon 3—48.

Bármiféle eladó ingóságait azonnal állíttassa ki a „Remény” bizományi (vagyonmentő) vásár állandó díjtalan kiállításán. Piac-u. 85.

Emlékünnepély gróf Tisza István halálának évfordulóján. Budapestről jelentik: Az országos Tisza István emlékbizottság Tisza halálának évfordulóján, október 31-én délután 6 órakor az Országos Tisza István Társas Kör nagytermében emlékülennepélyt rendez, amelyen a megnyitót **Berezvicsy** Albert mondja, a „Tisza István” című költeményt, amelyet **Bárd** Miklós írt, felolvassa **Kozma** Andor, míg az ünnepi beszédet **Ravasz** László püspök tartja.

A fűszerek forgalmának szabályozása. A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági termények és terménycikkkek hamisításának tilalmazásáról szóló törvény alapján a fűszerek forgalmát szabályozta. E rendelet szerint az emberi élvezetre szolgáló fűszerek hamisítása, ugyszintén hamisított, romlott vagy az egészségre ártalmas állapotban levő forgalombahozatala az 1896. évi XLVI. t.-c. értelmében tilos. A rendelet hatálya alá sorolt fűszerek a rendeletben egyenként fel vannak sorolva.

Szekely főiskolai hallgatók figyelmébe. A **Szeffe** szünidei vezetősége a 21-i közgyűlés előkészítése céljából október 13-án, szombaton délután 5 órakor az egyesület helyiségében megbeszélést tart, amelyre a gazdasági akadémiai csoport vezetőinek feltétlen megjelenését, valamint az internatusi-bizottság tagjait is kéri a vezetőség.

Ehségzavargások Németországban. Berlinből jelentik: Ma délelőtt körülbelül ezer ember kíséreltet tett arra, hogy megrohanja a Schönbergi városházát, hogy a polgármestert rákényszerítsék az élelmiszeráraknak leszállítására. A rendőrség különösebb incidens nélkül szétszórta őket. Azok a híresztelések, amelyek a berlini nagy élelmiszerüzletek kifosztásáról számolnak be, minden alap nélkül valók és a rendőrség riadó készenlétéről sem lehet szó.

MŰVÉSZET

G. Szabó Kálmán kiállítása. G. Szabó Kálmán, a kiváló debreceni festőművész, október 14-én, vasárnap délelőtt 9 órakor nyitja meg a Kollégium második emeleti 13. sz. szobájában levő képtermében kiállítását. A kiállítás vasárnap délelőtt 9—1-ig, délután 2—5 ig, hétfőn, kedden és szerdán délután 2—5 ig lesz nyitva. Azok, akik ismerik G. Szabó Kálmán értékes művészetét, bizonyára szívesen fogják felkeresni a kiállítást.

Biharmegyeiek figyelmébe!

KISS ANTAL VIZSGÁZOTT FOGÁSZ
21 éves praxissal sajátkezűleg végez mindenféle munkát. Berettyóújfalú, Főucca

Petroleum kiváló finom minőségben jutányos árral kapható **Stern** festéküzletében Piac-utca 10., Bikaál szemben.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szombat: Gróf Rinaldó. Bérletszűnet. Vasárnap délután 3 órakor: Szép asszony kocsisa. Vasárnap este: II. Rákóczi Ferenc fogása. Bérletszűnet. Hétfőn: Gróf Rinaldó. A) bérlet. Kedd: Szép asszony kocsisa. Tiszviselő est. Szerda: Kuruc fufang. B) bérlet. Csütörtök: Gróf Rinaldó. C) bérlet. Péntek: Gróf Rinaldó. D) bérlet.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház
Amerikába származott azóta Szirmai Albert, a ma este a Csokonai színházban felújításra kerülő operette zeneszerzője. A fűlbemászó ének és pattogó táncszámok pedig még most is elandaltják illetve felvillanyozzák az itthonhagyottakat. Vasárnap este Szigligeti történelmi drámája II. Rákóczi Ferencz fogása, délután pedig mérsékelt helyárrakkal a „Szép asszony kocsisa” sláger operette.

Uránia-mozgó
Az Aranymadár. Amerika filmjeinek gyöngye, pazar kiállítás. Schuby fregattkapitány.

Vigszínház-mozgó
A Medika. Pathéfilm párisi comedie française művészeivel.

Apolló-mozgó
Nanouk. Gröndlandi filmfelvételek. Az északi sark pompái. Félvételék 30 fokos hidegben.

Meteor-mozgó
Vasárnap „Parisette” Bimbujával. Csütörtökön: Damaskus csillaga és Isten ostroma, Lucy Doraine és Petrovichal a főszerepben.

TESTEDZÉS

A DEAC atlétikai versenyeinek első napja

Ma, szombaton délután 2 órai kezdettel, a nagyerdei sporttelepen kezdődik meg a DEAC két napos, országos atlétikai viadala. A DEAC atlétikai viadala az őszi szezon legkiemelkedőbb eseménye, olyan versenyben lesz része a közönségnek, melyben még nem volt. — A legjobb fővárosi és vidéki atléták indulását biztosította az agilis vezetőség.

A szombati verseny részletes programján szerepel 200 méteres síkfutás ifjúsági 8 indulóval, díszkoszvetés előnyverseny 14 indulóval, előnyt ad Eördöghe BEAC; 800 méteres síkfutás III. osztályu, gerelyvetés ifjúsági, rudugrásban erős küzdelem várható Brausz FTC, Nagy Ernő MAC és Hadházy MOVE között. 1500 méteres síkfutás ifjúsági, 110 méteres gátfutás, 5000 méteres síkfutás, hármas ugrás, azonkívül az ifjúsági 100 és 4 szer 400 méteres staféta csapatbajnokság.

A pénteki esti vonattal már a MAC atlétái, Molnár távolugró, Beráts síkfutó, Vitéz hosszútávfutó, Nagy Ernő rudugró Debrecenbe érkeznek.

A DEASE ma, szombaton este 8 órakor labdarúgó szakosztályi ülést tart a Hungária különtermében fontos tárgysorozattal. A tagok pontosan jelenjenek meg.

Bíróküldés. A vasárnap bajnoki mérkőzéseket a következő bírok vezetik: DTE—Nyiregyházi Kise Bródi Barna, DMTK—DKASE Tóth Béla (Budapest), Nyiregyházi TVE—DVSC Juhász Attila (Budapest), Berettyóújfalú: DEAC—BUSE Pauló István, DMTK ifj.—DKASE ifj. Szabó Kálmán.

A DEAC játékosai ma, szombaton este 7 órakor játékosértekezletet tartanak.

Megnyilt! GARAI ÉS TESTVÉRE Megnyilt!

férfi-, fiuruha nagyáruháza Piac-utca 11., Bika-szálló épület.

Előzőkeny kiszolgálás!

Kérjük a t. közönséget, el ne mulassza KIRAKATAINK MEGTEKINTÉSÉT!

Olcsó, szabott árak!

A DNTK ifjúsági szakosztálya ma, szombaton este 7 órakor a KANSz helyiségében szakosztályi ülést tart. A fontos tárgysorozatra való tekintettel a tagok pontosan jelenjenek meg.

Urbanovics idehaza. Urbanovics, a DTE tehetőseges fedezet játékos, aki a közelmúltban Budapestre távozott, visszatér Debrecenbe. A DTE Urbanovicsot a csatársorban akarja szerepeltetni.

Ifjúsági mérkőzés. A DSC—Egyetértés ifjúsági mérkőzés lesz szombaton délután 3 órakor a DKASE pályán. Előtte a II-ik csapatok mérkőznek.

Károlyi igazolása körül. Mint ismeretes, a Nyiregyházi KSE kitűnő kapusa, Károlyi a Törekvés NyKSE fuziója után a DKASE ba kérte igazolását — azonnali — hatállyal. A fővárosi intéző bizottság Károlyit július 15 től számítva hat hónapra igazolta le a DKASE részére. Az ügyben még érdekes fordulatok várhatók, mert a fuzionált Kise is számít Károlyi megnyerésére.

KÖZELJÁRÁS

Nem jegyzik többé a német márkát

A berlini devizapiacra ma a hangulat továbbra is ingadozó volt. A délelőtti órákban a szilárd irányzatot lauhulás váltotta fel, amelyet elősegített az a körülmény is, hogy a birodalmi bank a devizaigénylések legnagyobb részét teljes mértékben kielégítette.

Zürichben a berlini kifizetés jegyzését a tegnapi nappal beosztották, ami Középeurópa egyik legnagyobb

államának egykori legstabilabb valutájának katasztrófális végét jelenti.

A németországi krízis a német magángazdaságot is arra kényszeríti, hogy számításait külföldi fizetési eszközökben csinálja, tehát a márkát értékmérő szerepétől megfoszsa s így az csupán mint fizetési eszköz játszik szerepet. Egyébként a bécsi értékpiacon ma is a németországi események és a márkának a zürichi devizapiacra való jegyzése beszűkítettének depressziója alatt állott és a hangulat továbbra is tartózkodó maradt.

NYIRÉSZDÉ

Magyar korona: 3.07 1/2. Zürichi zárlat

Hollandia 21940, Newyork 558, London 2540, Páris 3395, Milánó 3550, Prága 1670, Budapest 3.07 1/2, Belgrád 655, Bukarest 257 1/2, Bécs 0078—60, Varsó 6, Szófia 545, **Devizaközp. hiv. ár.**

Dollár 19300—20400, Francia frank 1185—1251, svájci frank 3460 3680, cseh kor. 573—617, lei 94—107, lira 895—950, dinár 227—244, 100 német márká 00.06—00.08 l. osztrák korona 27.40—29.60 fillér.

Értéktőzsde

Eleinte igen kedvező hangulat mellett élénk forgalom alakult ki a mai tőzsdén és különösen a bankértékekre voltak az egész vonalon pénzájlatok. Később az arbitrage értékek piacából kiindulva, különösen pedig a bécsi eladások révén az irányzat elgyengült és nemcsak hogy a nyitáskor mutatkozó árfolyamok morzsolódtak le, hanem a legutóbbi zárathoz viszonyítva 5—10 százalékos áresések mutatkoztak. Zárlatkor az irányzat továbbra is tartózkodó, a hangulat nyomott, az irányzat csekély, a kospépz 2 százalék, prolongációs díj 4—5 százalékos között mozog.

Nemestém jelentés

1 korona 2200, 2 koronás 4400, forintos 6000, 5 koronás 113000, 20 koronás arany 130 ezer, ducat 65 ezer, platina 100 ezer, szinarany 19300, ezüst 525—50.

Értéktőzsdéi árfolyamok (ezresekben)

Bankok:	Hunzaria 119	Kistarcsai 130	Fiumei —	Pannonia 20
Angol 113	Királymalom 64	Kühne 69	Temesi sz. 74	Török 48
Bosny. agrár 55	Viktória 366	Györffy 120	Fellen 950	Turul —
Földhitel 330	Transzdan. 83	Kaszab 105	Flóra 172	Unio színház 23
Hazai 193	Bányák és téglagy 38	Kissling 46	Fővárosi sör 31	Vasm. vill. 52
Hermes 80	Banxít —	Láng 165	Goldberger 100	Villányi 47
Agrár 65	Bauxittrüsz 345	Lipták 38	Gschwindt 300	Wander 43
HSLavon. 46	Beocsini 1025	Gép és vasut 95	Halkeresk. —	Zagyvapálfal —
Lloyd Bank 33	Borsodi 270	Magyar acél 250	Hung. mütr. 205	Faipar:
Cseh 30	Lőrimezi 165	Mérleg 39	Juta 175	Mercurfa 16
Magyar hitel 685	Cement 210	Belga fém 185	Kábel 2200	Cserző 21
Ingatlan 340	Északmagy. —	Motorgyár 110	Karton 202	Dharaszi 31
Forgalmi 50	Százakmagy. —	Ólom 32	Keglevich 25	Egy. fa 35
Jels. 55	Kohó 775	Chandvir 150	Királyautó 12	Funieryár 465
Ker. hitel 26	István 70	Rima 130	Klein és Fia 17	Guttmann 630
Cesz. hitel 95	Köb. téglá 300	Roessemann 69	Keleti 50	Hazi 178
Német 26	Drasche 535	Rotmüller —	Klotild 105	Honfa 32
Olasz 46.5	Magnesit 2950	Schlich 113	Krausz 71	Körösb 22
Közp. Jelz. 26	M. aszfalt 110	Schuller 80	Polg. Sör 545	Kronberger 21.5
Városi 26	A. Kősz. 2640	Tendlorf 100	Ligetszanat 25	Lignum T. 103
Merkur 25	Kerámiai 140	Vegyipar 40	Cukoripar 3350	Magy.-Am. 14.5
Nemz. bank 50	Nagybát. 225	Vagongyár 100	Lámpa 250	Erdő 12
Osztr. Hitel 122	Salgó 560	Wörner 27	Auer 300	M. Loyd 125
Keresk. 1150	Ujlaki 225	Uj Györffy —	Kender 110	Malomsoky 19
Hungária —	Unio —	Vegyesek	Óstermelő 230	Nemzeti 245
Takarékpénztárak	Urikányi 1180	Alt. Gázizzó 33	Pamut 275	Lichtig 14
Belvárosi 42	Nyomdák	Alt. Légsz. 740	Gummi 184	Ofa uj 565
Lipótvárosi 21	Athenaeum 302	Bárdi 30	Szalámi 32	Rézbányai 195
Egyes.fővár. 310	Franklin —	Baróti 20	Vasut forg. 210	Szlavonia 86
Kőbányai 34	Globus 49	Bonfi 105	Marosi petr. —	Nasic 2150
Magy. Alt. 170	Kunossi 27.5	Brassói 525	Mezőgazd. 1380	Viktória 185
Moktár 178	Pallasz 55	Chinoi 64	Mezőhegy. 380	Zabolai 135
Pesti hazai 4100	Pesti könyv —	Danica 107	Interrexim 58	Zentai 190
Biztosítók	Révai 168	Diana 135	Ocean 39	Közlekedési váll.
I. Magy. 5500	Rigler 63	Dorogi 34	Olajipar 78	Adria 475
Fonciére 500	Stefaneum 33.75	Dé cukor 425	Püspöki 22	Atlantica 74
M-francia 370	Vas és géppárok	Dunantuli 63	Schwartz 52	Közuti 25
Jég 170	Koburg 48	Cinner 14	Star 42	Városi —
Pannonia 1050	Csáky 52	Egisz 49	Szikra 140	Bur 23
Malmok	Géppár 160	Izzó 475	Szegedi 550	Déli vasu 118
Back 93	Fábián 23	Textil 22	Lukács 22	Meffter 400
B.-miskolci 225	Fegyver 1550	Horvát 800	Szolnoki 17	Levante 725
Concordia 100	Flankl 85	Gyapjmosó 120	Royal —	Miskolci 43
Békéscsabai 57	Ganz-D. —	Papiripar 55	Stummer 1300	Nova 136
Elő Bpest 205	Ganz vill. 1680	Részv.-sör 205	Telefon 180	Ailamvasut 385
Törökszntm. 49	Hoffner 190	Szövőkötő 75	Temesi sör 80	Tröst 135
Gizella 54	Spodium 320	Tokaji —		

Nem hivatalos jegyzések: Fabank 6—7, Magy. amerikai 10—10 1/2, Bródi vagon 70—80, Foresta 30—35, Demecseri 15—18, Hangyaipar 38—40, Mezőg. hitel 20—21, Sajóköndői 20—22, Corvin gép 10—11, Régi Amer. 12—12.5. Elővételi jogok: Ganz Villamos 29500—30500, Láng 47.5—52.5, Magyar Lloyd 124, Ker. Hitel 12—14.

TŐZSDENAPTÁR

Tőzsdénapok	Benyújtási nap	Rendezés	Fizetési nap
Szept. 24. hétfő	Szept. 29. szombat	Okt. 8. hétfő	Okt. 11. csütörtök
Szept. 23. péntek			
Okt. 1. hétfő	Okt. 6. szombat	Okt. 15. hétfő	Okt. 18. csütörtök
Okt. 5. péntek			
Okt. 8. hétfő	Okt. 13. szombat	Okt. 22. hétfő	Okt. 25. csütörtök
Okt. 12. péntek			
Okt. 15. hétfő	Okt. 20. szombat	Okt. 29. hétfő	Okt. 31. csütörtök
Okt. 17. szerda			
Okt. 19. péntek			

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén kis forgalom mellett az irányzat lauha volt, a takarmánycikkék tartottak. Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 96000—97000, egyéb 90000—96000, 79 kilós tiszavidéki 97500—98000, egyéb 96500—97500, rozs 65000, takarm. árpa 63—650.0, sör-árpa 72.500—75000, köles 77500—80000, zab 67.00—69.00, tengeri 68000—70000, repce 165000—170000, korpa 38000—39000

Ferencvárosi sertésvásár

Nyitvasári maradvány semmi. Érkezett 698, eladott 2.0. Árak: könnyű 8000—8700, nehéz 8000—9600. Zártvásáron nem fejlődött ki üzlet.

Csanak József K. Rt. fűszer- és csemegekészlet

Olasz és portugál sardíniák Olajos pisztráng Thon-hal Humár Kaviár Piac-u. 51. Főpostával szemben. Telefon 70. Alapítva: 1823. Saját termései kiváló fajborok!

Ócska vasat, rezet és mindennemű fémot legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételt elszállítok. **Steiner Eötvös-utca 110.** Telefon 6-86. sz.

Rongyot mosottat, bármily mennyiségben vesz lapunk nyomdája, Piac-utca 59. sz.

Praktikus kis vaskályhák és bármilyen üzlet részére alkalmas **üvegajtós kassza (pénztár)** és gyönyörű tüzei berendezés eladó! **NAGY LAJOS IRODA, VERES-UTCA 9.**

Butorozott szobát keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember. **Telefon 3-48 Hajdúföld kiadóhivatala**

Vasutasok! Postások! Házvevők! Akik a nagyalomás közelében óhajtanának házat venni, itt lenne most egy igen alkalmas **KIS CSALÁDIHÁZ ELADÓ!** LAKÓ NINCS! **Homokkert -- Harsányi Gusztáv-utca 13. számú ház!** ÁRA 16 MILLIÓ KORONA! Két szobás lakás, mellékhelyiségekkel. Villanyvilágítás. Az egész át lesz adva a vevőnek 30 nap alatt beköltöztetésére! Ezen ház felett is a Nagy Lajos Iroda rendelkezik (Veres-u. 9.) Egyedül csak ott kapható meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló is!

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóból 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szóból 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

KERESLET
Gyermekek mellé nevelőnőt, kisasszonyt keresek. Simonyi ut 19.

ELADÁS
Eladó női téli kabát és egy nagy vaskályha. Csillag-utca 82. sz.

Pényképezőgép
használt 9x12 kintő lencsével eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban.

ANJANLAT
Kiadó utcai szoba csinosan bútorozva, intelligens magános uriember részére. Homok utca 130. sz. alatt.

Beliczay kalapos
Piac-utca 38., hátul az udvarban. Mindentféle kalapok javítását és festését elvállalom.

Tiszta vörös ruhát
lekvárfőzésre kölcsönadó. Bathányi ucca 1. szám, házmester.

VEGYES
Tanítványt vállalom középiskolák bármely osztályából, menekült egyetem hallgató. Cim: Németh Gyula, Tiszá-Internás.

Aki házat akar venni, vétezik, ha meg nem nézi
a Bercsényi-utca 38. számú házat! mert azt most potomárért, még 30 millió koronaért is megkaphatja!
Azonnali beköltözhelésre utcai lakást kap!
Nagyon természetes, hogy ezen ház eladása felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, így tehát ott kapható meg a vételi ügylet, ott kell letenni a foglalót!
Iroda: Veres-utca 9.

Nehéz az élet!
Jó ruhába járni gondot ad, **VÉGEZ** olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben.)